

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
16 JUNI 2008
ARKIVKODE: 411
SAKSNR. 200800301-219

Deres ref.
200800301 /BTB

Vår ref.
200801427- /EME

Dato
16.06.2008

Høring – NOU 2007:12 – offentlig innkreving

Vi viser til Fornyings- og administrasjonsdepartementets brev 20.02.2008 med vedlegg.

Ved en inkurie meddelte vi i brev 03.06.2008 at Justisdepartementet ikke har merknader, hvilket ikke medfører riktighet.

Justisdepartementet deler utvalgets oppfatning om at det offentliges innkreivingsvirksomhet er fordelt på for mange enheter, og at det på mange måter vil være hensiktsmessig å samle virksomheten på færre hender. Vi vil trekke frem enkelte aspekter som etter vår mening må veie tungt ved valget av løsning:

De geografiske og befolkningsmessige forhold samt de historiske tradisjoner er ulike i Norge på den ene siden og Danmark og Sverige på den annen. Man bør derfor legge liten vekt på en sammenligning med Danmark og Sverige.

Ved omorganiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet (SRGP-reformen) ved lov 25. juni 2004 nr. 53 ble det lagt stor vekt på at politi- og lensmannsetaten skulle ha en omfattende portefølje av sivile rettspleieoppgaver, bl.a. funksjonen som alminnelig namsmann. Det gir grunnlag for en langt mer desentralisert oppbygging av politi- og lensmannsetaten enn man ellers kunne ha. Det gir også politi- og lensmannsetaten et mer sivil preg. Det er bred politisk enighet om at begge disse forholdene er ønskelige.

For skyldnerne er det en fordel at tvangsinnkrevingen er samlet på få hender. Det er også ønskelig at den geografiske avstanden til namsmannen er kortest mulig. Ser vi bort fra de kommunale særnamsmennene, har politi- og lensmannsetaten det mest

desentraliserte innkrevingsapparatet.

Utøvelse av namsmakt er etter grunnprinsippene for oppgavefordelingen mellom stat og kommune primært en statlig oppgave.

Statens innkrevingssentral (SI) er pr i dag trolig den mest effektive offentlige innkreveren.

Selv om man kan oppfatte offentlig og privat innkreving som to atskilte oppgaver, konkurrerer offentlige og private kreditorer om de samme dekningsmulighetene og behovet for kunnskap om tvangsskritt som andre namsmyndigheter har besluttet, er stort sett det samme uansett om det har skjedd som ledd i offentlig eller privat innkreving.

Mellom politi- og lensmannsetaten og SI er det etablert et nært datateknisk samarbeid. Vi viser til etableringen av SI-AN, som er et felles innkrevningssystem for politi- og lensmannsetaten og SI, og til utleggsdatabasen, som er nærmere beskrevet i SIs høringsuttalelse 1. juni 2008.

På denne bakgrunn er vi tilbøyelig til å anta at en fremtidig sentralisering av det offentliges tvangsinnkreving bør skje med utgangspunkt i SI. Vi er i tvil om det vil være regningsvarende å etablere en regional organisering for den offentlige innkrevingen. En annen sak er at det av konkrete distriktpolitiske hensyn kan være ønskelig at den sentrale innkrevingsenhetens virksomhet spres på forskjellige steder.

Grenseflaten mellom SIs namsmyndighet og de former for tvangsinnkreving der SI må begjære utleggsforretninger hos den alminnelige namsmannen, bør trolig være som den i dag er etter mange lovbestemmelser, se som ett eksempel blant mange f.eks. dokumentavgiftsloven § 5 som lyder:

”Når Statens innkrevingssentral er pålagt å innkreve avgift, tilleggsavgift og renter, kan den inndrive kravene ved trekk i lønn og lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingssentralen kan også inndrive kravene ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingssentralens kontor etter tvangsfullbyrdsloven § 7-9 første ledd.”

SIs kompetanse etter de mange bestemmelsene av denne art bygger på en vurdering av i hvilke tilfeller det vil være forsvarlig å stifte utlegg ved en kontorforretning holdt på sentralt sted. Andre former for utlegg krever i utgangspunktet at skyldneren oppsøkes og må derfor overlates til den alminnelige namsmannen på skylderens sted. Vi er i tvil om det vil være hensiktsmessig å beholde en parallell til den kompetansen til å stifte utleggspant i alminnelig løsøre mv. som enkelte særnamsmenn har i dag.

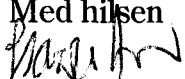
Lovgivningsmessig er det neppe behov for en egen lov eller på annen måte omfattende lovregler om offentlig innkreving. Det synes i utgangspunktet å være tilstrekkelig med en ny paragraf i slutten av tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 2 Namsmyndighetene som fastsetter SIs namskompetanse og SIs fullmakter som forvalter av kreditorrollen ved offentlig innkreving. Bestemmelsen bør i så fall som en generalisering til avløsning av alle de bestemmelsene som i dag gir SI namsmyndighet, gi SI namsmyndighet som skissert ovenfor for alle statlige krav som SI pålegges å kreve inn. Det kan vurderes å utvide SIs namskompetanse til å omfatte enkelte former for tvangsdekning som anvisning til innkreving og tvangssalg av finansielle instrumenter registrert i et verdipapirregister i tilfeller der SI allerede har besluttet utlegg.

Vi er i tvil om en i tillegg bør opprettholde namskompetanse på kommunal hånd for kommunale krav. Det vil eventuelt noe grovt regnet fordoble antall instanser med namskompetanse. En løsning kunne være at SI stod til disposisjon for innkreving av kommunale krav av offentligrettslig art, mens kommunale krav av privatrettslig art måtte inndrives gjennom den alminnelige namsmannen.

For utleggstrekk vil vi nevne at overfor de trekkpliktige arbeidsgiverne kan innkrevingen samordnes gjennom SI uavhengig av om trekkene er besluttet av SI for et offentlig krav eller av den alminnelige namsmannen for et privat krav. Hensynet til de trekkpliktige tilsier ikke at beslutningsmyndigheten sentraliseres.

Som en ideell løsning for de trekkpliktige kunne man forestille seg at de hver lønnsdag betaler ett oppgitt beløp til SI som oppfyllelse av alle trekk mot alle ansatte. Hos arbeidsgiveren belastes de aktuelle skyldnerne i en avregning på lønsslippen, og fra SI fordeles beløpet til de aktuelle fordringshaverne. Et slikt system ligger kanskje langt frem i tid. Poenget her er i første rekke å vise at hensynet til de trekkpliktige kan ivaretas på en god måte uavhengig av graden av sentralisering av myndigheten til å beslutte trekk.

Uavhengig av organisasjonsspørsmålene drøftet ovenfor slutter vi oss til utvalgets standpunkt om at det offentlige i langt større utstrekning bør benytte elektronisk fakturering for sine krav.

Med hilsen

Harald Aass
seniorrådgiver

Elin M Elverhøy
rådgiver